

YTTRANDE

Dnr: KS 2017-0692

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Valfärdsutredningens slutbetänkande *Kvalitet i välfärden* (SOU 2017:38)
(Fi2017/02150/K)

Svenska kyrkan har tagit del av betänkandet *Kvalitet i välfärden* (SOU 2017:38) och lämnar synpunkter nedan.

Tillsammans med andra samhällsaktörer tar Svenska kyrkan ett delat ansvar för samhällsutvecklingen och bidrar till välfärden. Kristen tro levs i världen och förpliktigar till ett engagemang för människor och deras livsvillkor. Utifrån det vill Svenska kyrkan bidra till en såväl ekologiskt som ekonomiskt och socialt hållbar utveckling. I och med sitt rikstäckande uppdrag finns Svenska kyrkan ofta på platser där annan offentlig service har lämnat.

Svenska kyrkans yttrande fokuserar på de delar av utredningen som handlar om idéburna organisationers möjlighet att stärka sitt aktörskap i välfärden.

SVENSKA KYRKANS YTTRANDE

Svenska kyrkan *tillstyrker* förslagen. Svenska kyrkan har dock följande synpunkter gällande den fortsatta beredningen av förslagen:

- Den absoluta tystnadsplikten för präster och tystnadsplikten för diakoner i Svenska kyrkan behöver beaktas vid en ändring av sekretesslagstiftningen.
- Idéburna aktörer bör inkluderas i samrådsdiskussioner gällande enhetsdefinition.
- Svenska kyrkan välkomnar uppdelad statistik för välfärdssektorn där idéburna organisationer redovisas särskilt.
- Idéburna aktörer bör inkluderas i samverkan kring framtagandet av vägledning och stöd för upphandlad verksamhet.
- Utredningens betoning av jämlikhet är positiv. Svenska kyrkan välkomnar utredningens bedömning att jämlikhets- och fördelningsaspekter ska beaktas i styrning av välfärdsverksamhet.
- Idéburna aktörer bör inkluderas i framtagandet av definition av idéburna aktörer.

BEDÖMNING

Utredningens förslag i kapitel 10.2.3

Svenska kyrkan delar bilden av att det finns brister i samverkan mellan olika huvudmän och att det kan försvåra för den enskilde. Till Svenska kyrkans församlingar kommer ofta människor med komplex problematik som har "fallit mellan stolarna" i de offentliga omsorgssystemen. Utredningens förslag om en ändring i sekretessregleringen skulle underlätta en bättre kommunikation kring en individs vårdinsatser. Den absoluta tystnadsplikten för präster och tystnadsplikten för diakoner i Svenska kyrkan behöver däremot beaktas vid en sådan ändring. I de fall Svenska kyrkan driver offentligt finansierad vård- eller omsorgsverksamhet är själavårdande samtal med präst eller diakon ett viktigt mervärde. Det behöver klargöras hur detta ska hanteras om utredningens förslag genomförs.

Utredningens förslag i kapitel 10.5.1

Vi saknar idéburna aktörer i arbetet med att ta fram gällande definitioner av vad som utgör en enhet inom hälso- och sjukvården, socialtjänst och förskola. Idéburna aktörer bör inkluderas i samrådsdiskussionerna.

Utredningens förslag i kapitel 10.6

Det är välkommet med särskild statistik för idéburen sektor. En förutsättning för detta är ett rättssäkert system för att identifiera idéburna aktörer. Svenska kyrkan delar utredningens bedömning att detta bör tas fram (utredningens bedömning i kapitel 11.4). FN:s kriterier kan vara en god utgångspunkt. Idéburna aktörer bör även i detta arbete inkluderas.

Utredningens förslag i kapitel 11.2.2

Vägledning för upphandlingar är viktiga inte minst ur idéburen sektors perspektiv, då det som tidigare utredningar har konstaterat råder en kunskapsbrist hos det offentliga om de specifika förutsättningar utifrån vilka idéburna organisationer bidrar till välfärden. Exempelvis uppmärksammade SOU 2016:13 *Palett för ett stärkt civilsamhälle* flera områden där förutsättningar för idéburna aktörer att verka som utförare kan förbättras. Utformningen av upphandlingar och utbildning om civilsamhället av berörda tjänstepersoner inom offentlig sektor identifierades som nyckelområden. Svenska kyrkan välkomnar förslaget om vägledning för upphandlad verksamhet, med reservationen att det är väsentligt att idéburna aktörer bör inkluderas i framtagandet.

Övriga synpunkter

Svenska kyrkan ska i alla sina beslut göra en barnkonsekvensanalys. Detta i linje med synen på barnet i kristen tro och i enlighet med barnkonventionen, för att barns behov och röster inte ska förbises. Vi saknar en barnkonsekvensanalys av utredningens förslag och skulle önska att en sådan görs.

Det är mycket viktigt att den administrativa bördan inte ökar för välfärdsaktörer inom idéburen sektor.

Vi noterar att trossamfunden inte benämns mer än vid något enstaka tillfälle i utredningen. Trossamfundens roll i välfärden bör inte underskattas. Svenska kyrkan driver i dagsläget ett hundratal förskolor och åtta av tio församlingar arbetar med att bidra till nyanländas integration i det svenska samhället. Svenska kyrkan är bärare av viktiga värden och vill med utgångspunkt i en kristen tro som värnar människans värde och värdighet, bidra till utveckling av välfärden. Trossamfunden bidrar till människors existentiella hälsa och når även målgrupper som inte omfattas av den lagstadgade välfärden. Svenska kyrkan vill därför understryka vikten av att Svenska kyrkan och övriga trossamfund uppmärksammas som en stor och väsentlig välfärdsaktör inom civilsamhället.

Utöver ovanstående noterar vi att utredningen tyvärr saknar skarpa förslag kring Idéburet offentligt partnerskap (IOP). Utredningen vill främja en tillitsbaserad styrning, något som borde stämma bra överens med utgångspunkterna för IOP.

Svenska kyrkan välkomnar utredningens bedömning att jämlikhets- och fördelningsaspekter ska beaktas i styrning av välfärdsverksamhet. Jämlika förutsättningar ska gälla såväl inom olika delar av samhället som mellan barns och vuxnas rättigheter och skyldigheter i välfärden. Svenska kyrkan instämmer i vikten av det kompensatoriska uppdraget inom skolan. Barn rör inte för de bakgrundsfaktorer som påverkar deras möjlighet att tillgodogöra sig sin utbildning. Svenska kyrkan ser positivt på utredningens utgångspunkt att jämlikhet är ett kvalitetsmått.

Svenska kyrkan delar uppfattningen att huvudmän och andra aktörer behöver samarbeta mer kring individen och att även det skulle kunna ses som ett kvalitetskrav.

Uppsala den 7 september 2017

På kyrkostyrelsens vägnar

Antje Jackelén
Ärkebiskop, ordförande

Lisa-Gun Bernerstedt
Avdelningschef